

ՀԵՔԻԱԹ

ՅԵՐԵՔ ԽՈՋԻԿՆԵՐԻ
ՅԵՎ

ԶԱՐ ԳՎՅԼԻ ՄԱՍԻՆ

Հ.Ս.Խ.Հ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ 1936

Հ Ե Ք Ի Ա Թ

Յ Ե Ր Ե Ք Խ Ո Ջ Ի Կ Ն Ե Ր Ի

Յ Ե Վ

Ջ Ա Ր Գ Ա Յ Լ Ի Մ Ա Ս Ի Ն

Անգղերենից փոխադրած Աերգեյ Միխայլովի սեկսի յեվ կինոնկարի
հիման վրա վերամշակեց յեվ յափածոյի վերածեց Հ. Տ. Ավագյան

Պատ. խմբագիր՝ Եդ. Չոփուրյան
Տեխն. խմբագիր՝ Ա. Խոզովեդյան
Սրբագրիչ՝ Ռ. Նեանյան

Դրամաիլիտի լիազոր Ա.—1183 հրատ. 3877

Պատվեր 1132, տիրած 5000

Պետհրատի տպարան, Յերևան, II Գնունյանցի, 4

Կանաչ անտառում
Միասին ապրում,
Խաղ ելին անում
Ու զվարճանում
Յերեք խոզիկներ.
Յերեք խաղրնկեր,
Յերեքն ել յեղբայր,
Շատ նման իրար՝
Կլոր ու թմբիկ,
Վարդագույն, չաղլիկ,
Դնչերը՝ կլոր,
Պոչերը՝ վոլոր:

Մեկի անունն եր — Նուֆնուֆ,
Մյուսի անունն եր — Նիֆնիֆ,
Իսկ չերրորդին ել — Նաֆնաֆ:
Նուֆնուֆն ուներ մի ֆլեյտա,
Նիֆնիֆն ուներ մի ջութակ,
Իսկ Նաֆնաֆն ել չերգ եր ասում
Ու չերեքով մեկտեղ պարում՝
— «Մեր ես կանաչ անտառում,
«Անտառում, անտառում,
«Ապրում ենք մենք և խաղում,
Յեվ չերգում և պարում:
«Ես աշխարհում լիառատ,
«Լիառատ, լիառատ,
«Եսպես կապրենք միշտ ազատ,
«Միշտ ազատ, միշտ ազատ»:

11-269849x

Յեւ բացատի արևոտ
 Կանաչներում ծիծաղկոտ
 Շուռ են գալիս գլխի վրա,
 Թավալ տալիս մեջքի վրա:
 Իսկ գիշերը
 Խողիկները, —
 Ամեն մեկը մի ծառի տակ,
 Ամեն մեկը մի քարի տակ, —
 Քուռն են մտնում
 Հանգիստ գտնում:
 Մին ել մի որ Նաֆնաֆն ասաց՝
 «Չմոռանաք, վոր մեր դիմաց
 Զուլնոտ ձմեռն
 Ցուրտ որեր կան:
 Յեկեք, տղերք, մենք մեզ համար
 Մի տուն շինենք տաք ու հարմար,
 Ու միասին
 Ապրենք միջին»:
 Բայց Նիֆնիֆը լավ խնդաց
 Ու քթի տակ մըթմըթաց՝
 «Դեռ հեռու չե ձմեռը,
 Շատ կա մինչև ցրտերը»,
 Ու խոսերում կանաչ սիրուն
 Գըլըխկոնձի տվեց իսկույն:
 — «Յերբ ուզենամ՝
 Տուն կունենամ», —
 Նուֆնուֆն եսպես առարկեց,
 Ու ջրկալի մեջ պառկեց:
 — «Յես ինձ համար մեն-մենակ
 Կկառուցեմ մի տնակ», —
 Ասաց Նաֆնաֆն լեղբայրներին
 Ու տեղ փնտռեց իր տնակին:
 Յերկու անհոգ լեղբայրներ
 Խաղով ընկան անտարբեր.
 Խաղով ընկած չեն շաապում,

Վոր տուն շինեն լայն բացատում:
 Բայց մի որ ել նրանք տեսան,
 Վոր սառույց ե բռնել ջրկան:
 — «Միթե՞ արդեն ցուրտը լեկավ,
 Ու սև արեց մեր որը լավ», —
 Խողիկները միտք արին
 Ահ ու դողը սրտներին:
 Մըթմըթալով աղիողորմ,
 Ամեն մեկը գնաց մի կողմ,
 Գործի անցան շտապով,
 Վոր տուն շինեն ապահով:
 Նիֆնիֆն իրեն գործը գիտեր՝
 Իսկույն տնկեց բարակ փայտեր,
 Դեղին ծղոտ հավաքեց
 Պատ ու կտուր պինդ ծածկեց,
 Ապա դրեց դռնակը,
 Ու ձեռքն առավ ջութակը,
 Մի ուրախ պար նվագեց,
 Հետն ել սիրուն նա լերգեց.
 «Ուր վոր կուզես ման արի,
 «Ման արի, ման արի,
 «Եսպես տնակ չես ճարի,
 «Չես ճարի, չես ճարի»:
 Ու ապահով,
 Խաղ ու պարով
 Նուֆնուֆի մոտ գնաց նա,
 Վոր նրա գործն իմանա:
 Նուֆնուֆն ել այդ առավոտ,
 Իր բացատում արևոտ,
 Ճյուղերից ու շիվից դալար
 Տուն եր շինել իրեն համար:
 Յերբ լեկողին նկատեց,
 Յերգեց հպարտ, նվագեց՝
 — «Փոթորիկից չեմ վախում,

«Չեմ վախում, չեմ վախում,
 «Ահա ունեմ չես լավ տուն,
 «Մի նոր տուն, ամուր տուն»:
 Յերկու լեղբայր շատ ուրախ,
 Ինքնահավան ու վստահ,
 Նաֆնաֆի մոտ գնացին՝
 Նայեն նրա տնակին:
 Իսկ Նաֆնաֆը չե թե տնակ,
 Այլ աղյուսից, նա մեն-մենակ
 Տուն եր շինում գեղեցիկ,
 Վոր վոչ անձրև, փոթորիկ,
 Վոչ ել են ցուրտ քամին ձմռան
 Նրան լերբեք վնաս չտան:
 Տունը ուներ մի ամուր
 Կռկիկ, սիրուն կաղնի գուռ,
 Սողնակը հաստ լերկաթից,
 Վոր հարևան անտառից
 Բրդոտ, ազահ գալլը չար
 Հանկարծ մի որ ներս չգար:
 Յեվ Նիֆնիֆը,
 Յեվ Նուֆնուֆը
 Շատ զարմացած,
 Բերանը բաց,
 Նրա շինած տունը տեսան
 Ու գոչեցին միաբերան՝
 — «Նաֆնաֆ, ասա՛,
 Ի՞նչ բերդ ե սա՛
 Չլինի՞ թե ինչպես ռազմիկ —
 Պատրաստվում ես պատերազմի»:
 Նաֆնաֆը լուռ, իրեն հերթին
 Մի նոր աղյուս գրեց պատին,
 Ապա նայեց ու հանդարտ
 Պատասխանեց շատ հպարտ՝
 — «Յես խելոք եմ ամենից,

«Ամենից, ամենից.
 «Տուն եմ շինում աղյուսից,
 «Աղյուսից, աղյուսից:
 «Յերբեք գազանն այս դռնով,
 «Պինդ դռնով, լավ դռնով
 «Ներս իչ խոթվի իր դնչով,
 «Վատ դնչով, չար դնչով»:
 Խոզիկները զարմացան —
 Ասին, «ախպեր, ի՞նչ գազան»:
 — «Բան չգիտե՞ք գալլի մասին»:
 Յեվ մի աղյուս գրեց կրկին:
 Յերկու խոզիկ միասին
 Ուրախ անհոգ խնդացին,
 Ֆլեյտա, ջութակ ձգեցին
 Ու իրար հետ լերգեցին՝
 — «Թող, վոր լինի մի չար գալլ,
 «Մի չար գալլ, մի չար գալլ,
 «Ո՞ւր ես գալիս, հիմար գալլ,
 «Ծերուկ գալլ, դաժան գալլ»:
 Ու խոզիկները
 Ուրախ պարելով,
 Ծուռ պոչիկները
 Թափահարելով
 Շատ ինքնահավան,
 Ճանապարհ ընկան:
 Յեվ ճանապարհին
 Նորից զլեցին
 Յերգերն ու պարը,
 Ու վողջ անտառը
 Արթնացավ քնից,
 Կարծես հարսանքից:
 Արթնացավ նաև
 Աղմուկից անեղ

Ծառի տակ քնած
 Չար գալլը քաղցած:
 — «Ես իմ անտառում
 Ո՞վ ե գողգողում», —
 Մըթմըթաց հանկարծ
 Գալլը արթնացած:
 Բերանը լիզեց,
 Ականջը լարեց,
 Վեր թռավ տեղից
 Ու ծառի տակից
 Պոկ լեկավ դեպի
 Խորքը անտառի,
 Դեպի այն տեղը,
 Ուր խոզիկները
 Ձեն ձենի տված,
 Խաղերով տարված
 Վոնց ելին պարում
 Ու գիլ աղմկում:
 Յեվ խոզիկներն հանկարծ տեսան,
 Վոր անտառից մի չար գաղան
 Գորշ, անճոռնի,
 Սարսափելի,
 Յերախը բաց,
 Լեզուն կախած,
 Դեպ իրենց ե գալիս ահա,
 Կուլ պիտի տա նրանց հիմա:
 Ճղճղացին ամբողջ ձենով,
 Ձենը թնդաց անտառներով:
 Ու սարսափից են ահազին
 Խոզիկները դողդողացին,
 Դողդողացին վոտով, գլխով
 Ու վազեցին ճանապարհով,
 Դողացնելով պոչիկները,
 Վեր ցցելով դնչիկները:

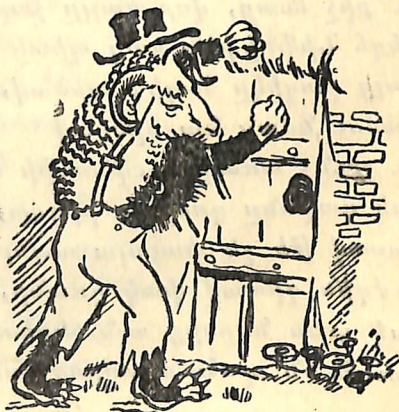
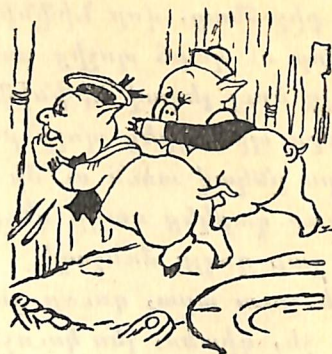
Գալլը վոռնաց, ու գաղաղեց,
 Յետևներից արագ վազեց
 Ու քիչ մնաց, վոր Նիֆնիֆնի
 Վոլոր ու կարճ պոչից բռնի:
 Բաց ծուլ լեղավ Նիֆնիֆն արագ
 Դուրս պրծացրեց պոչը բարակ,
 Ներս ընկավ տուն ու մի շնչից
 Դուռը զարկեց գալլի դնչին:
 Ու չար գալլը մոռնաց՝
 «Դե շուտ արա, գուռը բաց,
 Թե չե, գիտես, լես կուռչեմ,
 Ենպես ամուր կփչեմ,
 Վոր տնակդ հենց հիմա,
 Մինչև հիմքը փուլ կգա»:
 Բռնեց դռնից ու թափ տվեց՝
 Դուռը դողաց ու չբացվեց:
 Ու լես քաշվեց գալլը-գաղան,
 Կուրծքն ուռցրեց ինչպես կաթսան,
 Յերեք անգամ փչեց մի լավ
 Ու տնակը ցրիվ լեկավ,
 Յրիվ լեկավ չորս կողմից,
 Կարծես ուժեղ, մեծ հողմից:
 Միայն մնաց դուռը կանգնած,
 Են գաղանի դնչի դիմաց,
 Ու քիչ մնաց, վոր գալլը չար
 Խեղճ Նիֆնիֆին կուլ պիտի տար:
 Բաց խոզիկը հազիվ պրծավ,
 Քամու նման նա սլացավ
 Ու շունչ առավ Նոֆնուֆի մոտ:
 Իսկ գաղանը գորշ ու բրդոտ,
 Հասավ թե չե փայտյա տանը,
 Ուժգին դիպավ փակ դռանը,
 Իսկ տան ներսից այն լերկուսով
 Դուռն են պահում ամբողջ ուժով:

Շատ են վախում խողիկները,
Վոնց են դողում պոչիկները:
Լսվեց գայլի ձայնը ահա՝
— «Յես փոխեցի միտքս հիմա,
Ինչիս եք պետք քոսոտ, անհամ,
Լավ կլինի վոր տուն գնամ»:
Եդ վոր ասաց, — «Հը՛, իմացար, —
Խողիկները ասին իրար, —
Ել մեզ ուտել չի ուզում,
Ասաց՝ պիտի գնամ տուն:
Բայց խորամանկ գայլը չար
Քաշվեց մի կողմ գաղտնաբար,
Մորթի հագավ վոչխարի,
Կանչեց ձայնով նա բարի, —

— «Ես, լես եմ, լե-ե-ես, խեղճ, անճար,
Յես մնացած մի վոչխար:
Շատ եմ խնդրում, խողիկներ,
Ինձ տեղ տվեք ես գիշեր»:
Շատ եր բարի Նիֆնիֆը,
Նույնքան բարի Նուֆնուֆը
Ու մեկն ասաց են մյուսին՝ —
«Արի թողնեք եդ խեղճին»:
Դուռը մի քիչ բաց արին,
Բայց, վոր տեսան չար գայլին,
Նորից ուժով են դռան

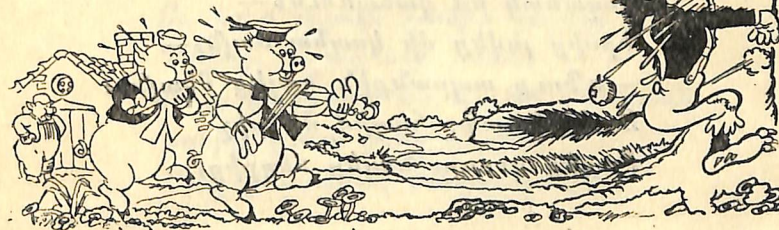
Սրտապատառ դեմ ընկան:
Ու կատաղեց գազանը,
Ու լետ քաշվեց գազանը,
Ուռեց, փքվեց փուքսի պես
Ու վոր փչեց փուքսի պես,
Սաստիկ թափից փոթորկի՝
Կտորները փայտերի
Վեր-վեր թռան ողի մեջ,
Դես-դեն թռան ողի մեջ,
Յեվ տունն եդ գիլ մրրկից

Ցրիվ լեկավ իր հիմքից:
— «Ըհը՛, տեսա՞ք, բռնեցի,
Ել իմ ձեռքից չեք պրծնի», —
Վոռնաց գայլը, թափ առավ,
Սև լերախով հափառավ,
Բայց ծուլ լեղան ու փախան
Խողիկները ճղճղան:
Սլանում են քամու պես,
Փողին հանում ամպի պես,
Յետևներից գայլը չար
Սլանում ե անդադար,
Սլանում ե գժի պես
Ու վոռնում ե գժի պես:

Մին ել եդ գիժ վազքի հետ
Գազանն արագ, ինչպես նետ
Վոր չդիպավ հաստ ծառին,
Մի կոշտ թռավ ճակատին,
Ու կալծ տվին աչքերը,
Կրակ տվին աչքերը:
Ընկավ գետնին վոռնալով,
Ու վերևից խոռալով
Խնձորները թափվեցին,
Ազահ գայլին ծածկեցին,
Միայն դունչը դուրս մնաց,
Լալն բերանը բաց արած:

Խողիկները նոր թափ առան,
Նետի նման շուտ սլացան:
Գայլը տնքաց սաստիկ ցավից
Հազիվ լեկավ կուլտի տակից,

Մին դես թռավ, մին դեն թռավ,
 Խելքը նորից գլուխն եկավ,
 Ու մինչև նոր ույժ հավաքեց,
 Յետևներից նորից վազեց,
 Խոզիկները գլխապատառ
 Ահա անցան դաշտ ու անտառ,
 Ու Նաֆնաֆի տանը հասան:
 Նա փականքը բացեց դռան,
 Յեղբայրներին ընդունեց տուն,
 Սողնակն ամուր գցեց խկուլն:
 Խոզիկները գփի նման
 Մահճակալի տակը մտան,
 Իսկ ծածկոցի տակից բացած—
 Պոչիկներն են ողուժ ցցված,
 Պոչիկները աղիողորմ
 Տասնամյուժ են այս ու այն կողմ:
 Ու Նաֆնաֆը բարձր խնդաց՝
 — «Են գալլն ե, վոր ձեզ յերևաց»:
 Ապա խկուլն պարը քոքեց,
 Հետն ել ուրախ բարձր յերգեց՝
 — «Ով վոր եսպես դուռ ունի,
 «Դուռ ունի, դուռ ունի,
 «Չար գազանից ահ չունի,
 «Վախ չունի, մահ չունի»:
 Մին ել, ըն՛ը, եդ խոսքին
 Դուռը ամուր ծեծեցին:
 Ու Նաֆնաֆը հարց տվեց՝
 — «Ես մեր դուռը ո՞վ ծեծեց»:
 — «Յես տներն եմ հաճախում,
 Խոզանակ եմ վաճառում»—
 Դրսից լավեց մի կոպիտ ձախ,—
 — «Դուք ապրանքին նայեք միայն»:
 Ու Նաֆնաֆը հազիվ մի քիչ
 Բացեց դուռը, նայեց ճեղքից,

Տեսավ գալլի թաթը բրդոտ,
 Խոզանակը խլեց հերոտ
 Գալլի թաթին խփեց մի լավ:
 Գալլը վռնաց, — «Ես լավ չեղավ՝
 Յերեքիդ ել ցրիվ կտամ,
 Անուշ կանեմ յես ես անգամ»:
 Ու դուռն ենպես թափ տվեց,
 Տարավ, բերեց ու ցնցեց,
 Բայց չպատեց ուժը գալլի
 Ու դիմացավ դուռը կաղնի:
 Ծիծաղեցին խոզիկները,
 Պար բռնեցին խոզիկները,
 Նվազեցին ուրախ, զվարթ
 Ու յերգեցին անվախ, հպարտ:
 Գալլը նայեց շուրջը բոլոր,
 Նորից ուռցրեց կուրծքը հզոր,
 Փչեց նորից, ելի փչեց,
 Ու բուք յեւով, քամին շաչեց,
 Գվվաց, վշշաց ոճի նման,
 Բայց կանգնած եր տունն անսասան:
 Նորից փչեց, փչեց նորից,
 Բայց թուլացավ խեղճը զորից

Ու դողդողաց, խիստ հեվալով,
Յեւ ցամաքեց իր վողջ մարմնով,
Լեզուն կախվեց,

Աչքը շաղվեց:

Հույսը կտրած վերև նայեց,
Կտրի վրա տեսավ նա մեծ
Մի ծխնելուղ լայն ու հարմար:
Ծխնելուղով նա իր համար
Կարող եր մի ճամփա գտնել
Ու են ամուր տունը մտնել:

— «Ես որ, վերջապես,

Պիտի ուտեմ ձեզ» —

Գալը մտածեց,

Կտուրը ցատկեց,

Ու պոչով, գլխով

Նեղ խողովակով

Ներքև ե իջնում,

Վոր են ներքևում

Խոզերին հասնի,

Իր գործը տեսնի:

Բաց ներսում ահա

Կրակի վրա

Դրած ե կաթսան

Լի ջրով լեռման:

Յերբ մուրը թափվեց,

Կաթսան մրոտվեց,

Տեսավ Նաֆնաֆը,

Վոր աղահ գալը

Ուղռւմ ե ներս գա

Ու իրենց վերջ տա:

— «Ես որ, վերջապես

Յուր կտամ լես քեզ» —

Ասաց Նաֆնաֆը,

Ժպտաց Նաֆնաֆը:

Բաց են Նիֆնիֆը,
Են խեղճ Նուֆնուֆը
Վախեցան գալից,

Չորացան ահից,

Մահճակալի տակ

Խրվեցին նորից,

Պոչերը բարակ

Դողացին նորից:

Նաֆնաֆը նայեց

Բարձր ծիծաղեց,

Բաց արեց կաթսան

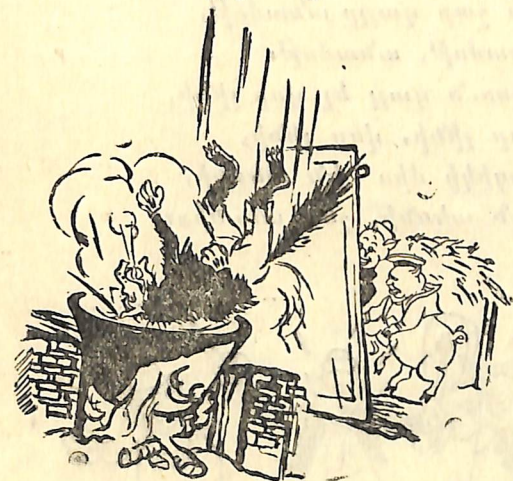
Լի ջրով լեռման,

Ու են գալը չար

Իր պոչով լերկար —

Շրըմփ — ջրի մեջ,

Յեռման ջրի մեջ:

Ու վոր չգողաց,

Ու վոր չվռնաց,

Դուրս թռան խեղճն

Աչքերը բնից,

Ու կախվեց լեզուն

Նրա բերանից:

Ամբողջ թափով վեր թռավ նա,
Ծխնելուցով դուրս լեկավ նա
Ու սևացած, սև մուր դարձած,
Կտրի ծերից գլորվեց ցած,
Յերեք անգամ գլխի վրա
Կաղկանձելով շուռ լեկավ նա,
Պոչի վրա սող-սող գնաց,
Տեղում մի պահ նստած մնաց,
Ապա ցատկեց ու գոռալով
Փախավ, գնաց ճանապարհով:
Խոզիկները ես անգամ
Դուռը բացին, դուրս լեկան,
Պար բռնեցին,
Ու լերգեցին, —
— «Յերբեք չի գա ել մեզ մոտ,
«Ել մեզ մոտ, ել մեզ մոտ,
«Են չար գալլը անամոթ,
«Անամոթ, անամոթ:
«Հիսուս գալլ ել վոր լինի,
«Վոր լինի, վոր լինի,
«Խոզիկի միս են տեսնի,
«Չեն տեսնի, չեն տեսնի»:

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0936001

ԳԻՆԸ 60 ԿՊՊ.

20 ДЕК 1936

802

II

26987

СКАЗКА ПРО ТРЕХ ПОРОСЯТ
ГИЗ ССР АРМЕНИИ, ЕРЕВАН, 1936

